

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی»

(در اجرای تبصره (۱) ماده (۴۹) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی)

مقدمه

طرح اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی^۱ که به همراه گزارش نظارتی کمیسیون ویژه حمایت از تولید و نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) مبتنی بر تبصره «۱» ماده (۴۹) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی تقدیم مجلس شده، در ابتدا شامل پنج ماده بود که عبارتند از الحاق یک ماده به «قانون» در راستای اجرای تبصره «۲» بند «ج» ماده (۳)، اصلاح ماده (۵) «قانون»، اصلاح بند «۳» اصلاحیه مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۸ ماده (۶) «قانون»، الحاق یک ماده به «قانون» در راستای اجرای مواد (۳۴) الی (۳۸) و الحاق یک ماده به «قانون» در راستای اجرای ماده (۵۹). این طرح در گزارش اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی» (در اجرای تبصره «۱» ماده (۴۹) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی) با شماره مسلسل ۱۵۷۹۴ به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته و نظر مرکز پژوهش‌ها در خصوص هریک از مواد ارائه شده است.

طرح مذکور در بررسی‌های کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی تغییر کرده و در گزارش شور اول این کمیسیون، اصلاح پنج ماده دیگر نیز مورد توجه قرار گرفته است که این اصلاحات عبارتند از اصلاح ماده (۱۲) «قانون»، حذف تبصره «۳» ماده (۲۴) (اصلاحی مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۸)، الحاق یک تبصره به ماده (۳۱) «قانون»، اصلاح بند «۵» ماده (۵۸) و ماده (۶۳) «قانون». همچنین در گزارش شور اول کمیسیون الحاق یک ماده به «قانون» در راستای اجرای مواد (۳۴) الی (۳۸) حذف شده و در مجموع ۹ ماده برای اصلاح در گزارش شور اول کمیسیون پیشنهاد شده است که در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته است.

اظهار نظر کارشناسی در خصوص گزارش شور اول طرح

گزارش شور اول کمیسیون ویژه حمایت از تولید ملی در قالب ۹ ماده ارائه شده است که نظر مرکز پژوهش‌ها در خصوص هریک از مواد، در قالب جدول ذیل ارائه شده است:

مخصوص سخن علنی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۳۴۳

شماره چاپ:

۸۲۰

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۱۱/۱۸

معاونت پژوهش‌های

اقتصادی

دفاتر: مطالعات

اقتصاد بخش عمومی

مطالعات اقتصادی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۱۵۷۹۴-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۱/۱۸

۱. در این گزارش به اختصار «قانون» نامیده می‌شود.

جدول اظهار نظر کارشناسی در خصوص گزارش یک شوری «طرح اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی»
و ارائه پیشنهاد جایگزین

گزارش کمیسیون	پیشنهاد مرکز	دلایل توجیهی و ملاحظات
<p>ماده (۱) - متن زیر جایگزین تبصره «۲» بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و اصلاحات بعدی آن می‌گردد:</p> <p>تبصره «۲» - در راستای اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم (۴۴) قانون اساسی و مواد (۲۵) و (۲۸) برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، دولت موظف است ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون، اقدام قانونی لازم را در خصوص تعیین تکلیف واگذاری‌ها و جلب مشارکت بخش‌های غیردولتی و استفاده از روش‌های مشارکت (خصوصی- عمومی) در حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ را به عمل آورد.</p>	<p>حذف این ماده و پیگیری اجرای مفاد تبصره «۲» بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی به شکل فعلی</p>	<p>منظور از «اقدام قانونی لازم» توسط دولت در این ماده، روشن نیست. اگر منظور از اقدامات قانونی لازم ارائه لایحه از سوی دولت است، مطابق اصل هفتاد و چهارم قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند دولت را مکلف به ارائه لایحه کند.^۱</p>
<p>ماده (۲) - متن زیر جایگزین ماده (۵) قانون و تبصره‌های آن می‌گردد:</p> <p>مؤسسات اعتباری اعم از بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی غیردولتی که قبل یا بعد از تصویب این قانون تأسیس شده یا می‌شوند، یا بانک‌های دولتی که سهام آنها واگذار می‌شود، صرفاً در قالب شرکت‌های سهامی عام و تعاونی سهامی عام مجاز به فعالیت هستند. تملک سهام این مؤسسات تا سقف ده درصد (۱۰٪) توسط «مالک واحد» بدون اخذ مجوز مجاز است. همچنین تملک سهام هر یک از مؤسسات اعتباری مزبور توسط «مالک واحد» در دو سطح بیش از ده درصد (۱۰٪) تا بیست درصد (۲۰٪) و بیش از بیست درصد (۲۰٪) تا سی و سه درصد (۳۳٪) با مجوز بانک مرکزی و به موجب دستورالعملی که به پیشنهاد بانک مرکزی و تصویب شورای پول و اعتبار مصوب می‌شود مجاز می‌باشد. تملک سهام سایر مؤسسات اعتباری به هر میزان توسط مالک واحدی که در یکی از مؤسسات اعتباری بیش از ۱۰ درصد سهام دار است، بدون مجوز بانک مرکزی ممنوع است.</p> <p>تبصره «۱» - «مالک واحد» به شخص حقیقی یا حقوقی به طور مستقل یا بیش از یک شخص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌شود که به تشخیص بانک مرکزی و در قالب دستورالعمل شورای پول و اعتبار، دارای روابط مالی، خویشاوندی (سببی یا نسبی)، مالکیتی (به طور مستقیم یا غیرمستقیم)، نیابتی یا مدیریتی با یکدیگر می‌باشند.</p> <p>تبصره «۲» - مالک سهام مؤسسات اعتباری بیش از حدود مجاز ذکر شده، نسبت به سهام مازاد، فاقد حقوق مالکیت اعم از حق رأی، دریافت حق تقدم و دریافت سود می‌باشد و درآمد حاصل از سود سهام توزیع شده و حق تقدم فروش رفته نسبت به سهام مازاد مشمول مالیات با نرخ صد درصد (۱۰۰٪) می‌شود و حق رای ناشی از سهام مازاد در مجامع عمومی به وزارت امور اقتصادی و دارایی تفویض می‌گردد. مالک واحدی</p>	<p>اولویت اول: حذف (و اصلاح آن در طرح و لایحه بانکداری)</p> <p>اولویت دوم: موافق؛ مشروط به اعمال اصلاحات ذیل:</p> <p>۱. اضافه نمودن عبارت: «تملك بیش از سی و سه درصد (۳۳٪) سهام مؤسسات مزبور توسط «مالک واحد» به هر ترتیبی ممنوع است» در صدر ماده.</p> <p>۲. جایگزینی عبارت «در سقف‌های مندرج در این ماده» به جای عبارت «به هر میزان» در جمله «تملك سهام سایر مؤسسات اعتباری به هر میزان توسط ...».</p> <p>۳. اضافه کردن تبصره زیر:</p> <p>اعطای مجوزهای موضوع این ماده، در چارچوب ضوابطی که به تصویب شورای پول و اعتبار می‌رسد، منوط به تحقق شرایط زیر می‌باشد:</p> <p>۱. مالک واحد دارای محکومیت قطعی به سرقت، ارتشاء، اختلاس، قاچاق، کلاه برداری، جعل و تزویر، پولشویی، تأمین مالی تروریسم، جرم مالیاتی، صدور چک بی‌محل و ورشکستگی نباشد؛</p> <p>۲. منابع تملک سهام از محل تسهیلات از مؤسسات اعتباری نبوده و از نظر منشأ شفاف و قانونی باشد؛</p> <p>۳. موجب ایجاد انحصار در نظام بانکی کشور نگردد؛</p> <p>۴. پذیرش درخواست مالک واحد موجب مخاطره عمده‌ای برای اداره صحیح آن بانک و ثبات شبکه بانکی نگردد؛</p> <p>۵. مالک واحد، در سه سال قبل از درخواست، بدهی غیر جاری به نظام بانکی بیش از آنچه بانک</p>	<p>اولویت اول در خصوص ماده (۵) «قانون»، این است که با هدف یکپارچگی قوانین بانکی و با توجه به اینکه طرح و لایحه بانکداری که هم‌اکنون در مجلس شورای اسلامی و کمیسیون‌های مربوط در حال بررسی و اصلاح می‌باشد، ماده مذکور به شکل فعلی باقی مانده و در طرح بانکداری اصلاح گردد.</p> <p>اولویت دوم: در صورت اصرار بر اصلاح ماده (۵) در این قانون، متن پیشنهادی با اصلاحات ارائه شده مورد تأیید است. در خصوص اصلاحات ارائه شده ملاحظات زیر وجود دارد:</p> <p>۱. برای کنترل و جلوگیری از تمرکز در شبکه بانکی عبارت «تملك بیش از سی و سه درصد (۳۳٪) سهام مؤسسات مزبور توسط «مالک واحد» به هر ترتیبی ممنوع است» پیشنهاد شده است.</p> <p>۲. عبارت «به هر میزان» در جمله «تملك سهام سایر مؤسسات اعتباری به هر میزان توسط ...» اشکال دارد و از طرفی بدون اضافه نمودن پیشنهاد قبلی (مبنی بر ممنوعیت تملک سهام بیش از ۳۳ درصد به هر ترتیب)، این گونه برداشت می‌شود که با مجوز بانک مرکزی می‌توان تا ۱۰۰ درصد سهام یک مؤسسه اعتباری را تملک کرد، بنابراین باید حذف شده و عبارت «در سقف‌های مندرج در این ماده» جایگزین گردد.</p> <p>۳. اعطای مجوز برای تملک سهام در حدود مقرر، باید منوط به احراز مجموعه‌ای از ملاک‌ها و شرایط باشد. زیرا نمی‌توان به هر شخص حقیقی یا حقوقی با هر نوع سابقه مالی و عملکردی، اجازه تملک سهام با حدود بالا را داد که به این مهم در طرح و قانون فعلی توجه نشده است. بر همین اساس باید مجلس شورای اسلامی ضوابط و معیارهای کلان اعطای مجوز را مشخص نماید که در تبصره پیشنهادی</p>

۱. توضیحات بیشتر در این خصوص، در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۶ (شماره مسلسل ۱۵۷۹۴) آمده است.

دلایل توجیهی و ملاحظات	پیشنهاد مرکز	گزارش کمیسیون
<p>مورد توجه قرار گرفته است.</p> <p>۴. تبصره «۳» این ماده ناقص است، زیرا صرفاً به ابطال مجوز اشاره کرده است حال آنکه پیش از ابطال مجوز، مقام ناظر باید اختیاراتی مبنی بر اعمال محدودیت داشته باشد و در صورت مؤثر نبودن این اقدامات، گزینه ابطال مجوز را انتخاب نماید. بنابراین عبارت مورد نظر برای اضافه کردن به ابتدای تبصره ۳، پیشنهاد شده است.</p> <p>«بانک مرکزی می‌تواند با تصویب شورای پول و اعتبار مقررات محدودکننده‌ای برای عملیات و خدمات بانکی بانک‌هایی که بیش از ده درصد (۱۰٪) سهام آنها در اختیار مالک واحد است، متناسب با هر سطح تملک، مقرر نماید».</p> <p>۵. تبصره «۴» علاوه بر ایراداتی که ذیل اشاره می‌گردد با توجه به وجود قانون پولی و بانکی و حکم ماده (۱۸) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، ضرورتی برای تصویب آن دیده نمی‌شود.</p> <p>- اولاً بین اشخاص حقوقی و حقیقی خارجی در تملک سهام بانک‌ها تمایز قائل نشده است.</p> <p>- بین دولت خارجی و اشخاص حقوقی غیردولتی خارجی تمایز قائل نشده است.</p> <p>- بین «تأسیس بانک» و «تملک سهام بانک‌ها» تمایز قائل نشده است.^۱</p>	<p>مرکزی تعیین میکند نبوده و همچنین در زمان درخواست، فاقد بدهی مالیاتی باشد».</p> <p>۴. عبارت زیر به ابتدای تبصره «۳» اضافه گردد:</p> <p>«بانک مرکزی می‌تواند با تصویب شورای پول و اعتبار مقررات محدودکننده‌ای برای عملیات و خدمات بانکی بانک‌هایی که بیش از ده درصد (۱۰٪) سهام آنها در اختیار مالک واحد است، متناسب با هر سطح تملک، مقرر نماید».</p> <p>۵. عبارت زیر جایگزین تبصره «۴» شود:</p> <p>«حدود و ضوابط تملک سهام توسط اشخاص خارجی از این ماده مستثنا بوده و تابع قوانین مربوط می‌باشند».</p>	<p>که تا پیش از تصویب این قانون، دارنده سهام هر یک از مؤسسات اعتباری بیش از حدود مجاز شده است فرصت دارد ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، یا وقوع حادثه قهری، نسبت به اخذ مجوز لازم برای هر سطح اقدام و یا مازاد سهام خود را واگذار نماید، در غیر این صورت مشمول مقررات صدر این تبصره می‌شود.</p> <p>تبصره «۳» - بانک مرکزی می‌تواند با تصویب هیئت انتظامی بانک‌ها، مجوز تملک مالک واحد در سطح بیش از ده درصد (۱۰٪) را ابطال نماید.</p> <p>تبصره «۴» - اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی و غیرایرانی، از تاریخ ابلاغ این قانون در شمول حکم این ماده یکسان هستند.</p>
<p>- در اصلاحیه مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۸، دایره شمول ماده (۶) افزایش پیدا کرده و باید به تبع آن، تبصره‌ها و بندهای این ماده که در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۱ اصلاح شده بود، تغییر می‌کرد که این تغییرات در بند «۳» ماده (۶) اصلاحی لحاظ نشده است. در بند «۳» اصلاحیه ۱۳۹۳/۴/۱، سقف تملک سهام در هر بنگاه اقتصادی تنها برای مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع ماده (۵) قانون محاسبات عمومی تعیین شده است در حالی که باید همه اشخاص حقوقی بند «۱» ماده (۶) را موظف به اجرای این حکم می‌کرد.</p> <p>- به دلیل عدم رعایت مفاد تبصره «۲» بند «۳» ماده مذکور مبنی بر واگذاری سهام مازاد بر ۴۰ درصد در هر بنگاه اقتصادی، در متن پیشنهادی مدت زمان تعیین شده از پنج سال در قانون فعلی به سه سال کاهش یافته و همچنین اشخاص حقوقی مورد نظر موظف خواهند شد تا گزارش مربوط به واگذاری سهام را به شورای رقابت و سازمان بورس و اوراق بهادار ارسال کنند که موجب نظارت بیشتر خواهد شد.^۲</p>	<p>موافق</p>	<p>ماده (۳) - در ماده (۶) قانون، اصلاحات زیر صورت می‌پذیرد:</p> <p>الف) بند «۳» به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>۳. مجموع حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم سهام و کرسی مدیریتی (سهام در هیئت‌مدیره) در هر بنگاه اقتصادی تا سقف چهل درصد (۴۰٪) برای اشخاص حقوقی موضوع بند «۱» این ماده که قانوناً مجوز فعالیت اقتصادی دارند، مجاز می‌باشد.</p> <p>۲. تبصره «۲» بند «۳» ماده مذکور به شرح زیر اصلاح می‌گردد:</p> <p>اشخاص حقوقی موضوع بند «۱» این ماده و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها مکلفند مجموع حق مالکیت مستقیم و غیرمستقیم سهام و کرسی مدیریتی (سهام در هیئت‌مدیره) در هر بنگاه اقتصادی مازاد چهل درصد (۴۰٪) را از تاریخ تصویب این اصلاحیه به صورت مرحله‌ای حداکثر تا سه سال پس از تصویب این قانون واگذار نمایند. اشخاص حقوقی مذکور مکلفند گزارش اجرای این اصلاحیه را هر ۶ ماه یکبار یا حداکثر ظرف یک ماه پس از واگذاری مازاد سهام، به شورای رقابت و سازمان بورس و اوراق بهادار ارائه نمایند.</p>
<p>شرکت‌های تعاونی سهامی عام چنین استدلال می‌کنند که پایین بودن سقف تملک سهام در این تعاونی‌ها، موجب کاهش تمایل بخش خصوصی برای</p>	<p>موافق</p>	<p>ماده (۴) - در ماده (۱۲) قانون، اصلاحات زیر صورت می‌پذیرد:</p> <p>۱. در بند «۱»، عبارت نیم درصد به پنج درصد (۵٪) اصلاح می‌شود.</p> <p>۲. بند «۲» به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p>

۱. همان.

۲. همان.

دلایل توجیهی و ملاحظات	پیشنهاد مرکز	گزارش کمیسیون
<p>ورود به این شرکت‌ها شده است و با بالا بردن سقف سهامداری، می‌توان انگیزه بخش خصوصی را برای مشارکت در این تعاونی‌ها افزایش داد.</p> <p>گفتنی است به‌نظر می‌رسد پایین بودن سقف تملک سهام در این تعاونی‌ها را نمی‌توان تنها دلیل اصلی عدم ورود بخش خصوصی قلمداد کرد. بلکه مسائل ناظر بر ساختار تعاونی‌ها نیز باید مورد توجه قرار گیرد. در تعاونی‌ها، هر شخص حقیقی و حقوقی با هر سهمی، تنها یک رأی داشته و از این منظر برای اشخاصی که می‌خواهند بر تصمیمات مجموعه اثر گذار باشند، جذابیتی ندارد.</p> <p>سازمان بورس به‌دلیل مشکلات اجرایی برگزاری مجامع به‌صورت بلوک‌بندی، امکان پذیرش شرکت‌های تعاونی سهامی عام را در بازار اصلی ندارد و تاکنون فقط دو تعاونی را در فرابورس پذیرفته است.</p>	پیشنهاد مرکز	<p>اشخاص حقوقی سهامدار شرکت تعاونی سهامی عام، هر گاه خود، تعاونی فراگیر ملی، تعاونی سهامی عام یا شرکت سهامی عام باشند، حداکثر حق مالکیت بیست درصد (۲۰٪) سهام را داشته و سایر اشخاص حقوقی متناسب با تعداد سهامداران مستقیم و غیرمستقیم خود حداکثر حق مالکیت ده درصد (۱۰٪) از سهام را خواهند داشت. در مواردی که تعاونی سهامی عام در حوزه فعالیت پولی و بانکی وارد شود احکام ماده (۱) این قانون بر این ماده قانونی حاکم خواهد بود.</p> <p>۳. در بند «۵»، عبارت «می‌تواند با بلوک‌بندی برگزار شود» جایگزین عبارت «با بلوک‌بندی برگزار خواهد شد» می‌گردد.</p>
<p>براساس ماده (۲۴) قانون تمامی افرادی که در امر واگذاری دخیل هستند، از خرید مستقیم یا غیرمستقیم سهام، سهام‌الشرکه، حق تقدم ناشی از سهام و سهم‌الشرکه، حقوق مالکانه و حق بهره‌برداری مدیریت قابل واگذاری شرکت‌های درحال واگذاری منع شده‌اند. براساس تبصره «۳» ماده (۲۴) اصلاحی مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۸، مدیران شرکت‌های درحال واگذاری نیز مشمول این حکم قرار گرفتند تا مانع از شکل‌گیری فساد در این زمینه شود. بنابراین حذف این تبصره به مصلحت نیست.</p>	مخالف	<p>ماده (۵) - تبصره «۳» ماده (۲۴) اصلاحی مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۸ حذف می‌گردد.</p>
<p>این پیشنهاد به‌دلیل ایجاد بار مالی برای دولت، مغایر با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی است. لذا پیشنهاد حذف این ماده ارائه می‌گردد.</p>	حذف	<p>ماده (۶) - یک تبصره به‌شرح زیر به ماده (۳۱) قانون به‌عنوان تبصره «۱» اضافه و شماره تبصره قبلی به (۲) تغییر می‌یابد.</p> <p>تبصره «۱» - در هر موردی که مزایایی از قبیل حق اولاد، کمک‌هزینه عائله‌مندی، کمک‌هزینه ازدواج، عیدی، فوت و بیمه عمر و حوادث بازنشستگان برای کارکنان و بازنشستگان بنگاه واگذار شده مقرر بوده است و به واسطه واگذاری کارفرمای بخش غیردولتی و صندوق بازنشستگی کشور بر مبنای قوانین، تکلیفی برای پرداخت مزایایی مقرر ندارد، دولت مکلف است هر ساله در لایحه بودجه سنوایی کل کشور پیش‌بینی لازم را در بودجه صندوق بازنشستگی کشور به‌عمل آورده و این‌گونه پرداخت توسط صندوق بازنشستگی مذکور صورت گیرد.</p>
<p>در بند «۵» ماده (۵۸) قانون فعلی، تصویب دستورالعمل تنظیم قیمت، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری به‌عنوان وظایف شورای رقابت در نظر گرفته شده است. نکته اساسی این است که قبل از تصمیم‌گیری درخصوص قیمت، مقدار و شرایط دسترسی به بازار کالاها و خدمات انحصاری باید مصادیق این بازارها مشخص شده و یک اتفاق نظر درخصوص آن شکل بگیرد. بنابراین این پیشنهاد مورد تأیید است.</p>	موافق	<p>ماده (۷) - به ابتدای بند «۵» ماده (۵۸) قانون، عبارت «تعیین مصادیق و» اضافه می‌شود.</p>

دلایل توجیهی و ملاحظات	پیشنهاد مرکز	گزارش کمیسیون
<p>در ماده (۵۹) قانون سیاست‌های کلی اصل چهارم (۴۴) قانون اساسی، این اختیار به شورای رقابت داده شده تا در حوزه کالا یا خدمتی خاص که بازار آن مصداق انحصار طبیعی است، پیشنهاد تشکیل نهاد تنظیم‌کننده بخشی را برای تصویب به هیئت وزیران ارائه و قسمتی از وظایف و اختیارات تنظیمی خود در حوزه مزبور را به نهاد تنظیم‌کننده بخشی واگذار نماید، اما پس از گذشت حدود ۹ سال از تصویب قانون، در هیچ‌یک از حوزه‌ها نهاد تنظیم‌کننده بخشی شکل نگرفته و شورای رقابت مدعی است که عدم تشکیل این نهادها، به عدم همراهی دستگاه‌های اجرایی در اجرای ماده (۵۹) قانون و مخالفت دولت با تشکیل نهادها تنظیم‌گر معطوف است.</p> <p>بنابراین در این ماده اختیار شورای رقابت برای تشکیل نهادها تنظیم‌گر بخشی به تکلیفی برای این شورا تبدیل شده و سازوکار لازم برای شکل‌گیری و فعالیت این نهادها در ماده پیشنهادی ارائه شده است. ملاحظات در خصوص پیشنهاد ارائه شده به شرح زیر وجود دارد:</p> <p>۱. تأسیس نهادها تنظیم‌گر با تصویب اساسنامه آنها محقق می‌شود که ضروری است ملاحظات کلی و ویژگی‌های محوری این نهادها که شکل‌دهنده اساسنامه هستند، مشخص گردد که در تبصره «۲» به این موضوع پرداخته شده است.</p> <p>۲. در بند «الف» این تبصره اختیارات این نهادها مشخص شده است با این ملاحظه که واگذاری اختیارات باعث عملکرد ناهماهنگ و خارج از چارچوب تنظیم‌گران بخشی نشود.</p> <p>۳. در بند «ب» تبصره «۲» ملاحظات مربوط به ترکیب اعضا ذکر شده است. بر این اساس، اولاً حضور قاضی منصوب رئیس قوه قضائیه برای اعطای اختیار صدور حکم قضایی برای نهاد تنظیم‌گر در جزء «۱» بند «ب» مورد تصریح قرار گرفته است. ثانیاً ملاحظات مربوط به استقلال اعضای این نهادها، مد نظر قرار گرفته است.</p>	<p>موافق</p>	<p>ماده (۸) - متن زیر جایگزین ماده (۵۹) قانون می‌گردد:</p> <p>ماده (۵۹) - شورای رقابت مکلف است در حوزه کالاها و خدماتی که بازار آنها به تشخیص این شورا مصداق انحصار بوده و نیازمند تأسیس نهاد مستقل (تنظیم‌گر) است، پیشنهاد تأسیس و اساسنامه نهاد (تنظیم‌گر بخشی) را به هیئت وزیران ارسال نماید. هیئت وزیران مکلف است ظرف مدت سه ماه از دریافت پیشنهاد شورای رقابت، اساسنامه نهاد تنظیم‌گر مربوطه را جهت تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.</p> <p>تبصره «۱» - مرکز ملی رقابت انجام وظایف دبیرخانه و پشتیبانی این نهادها را برعهده دارد.</p> <p>تبصره «۲» - اساسنامه نهادها تنظیم‌گر بخشی باید موارد زیر را دربر بگیرد:</p> <p>الف) حیطه اختیارات نهاد تنظیم‌گر به‌گونه‌ای است که:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. آن دسته از وظایف و اختیارات شورای رقابت که به نهاد تنظیم‌گر واگذار می‌شود، مشخص گردد. ۲. وظایف و اختیارات تعیین شده برای نهاد تنظیم‌گر از وظایف شورای رقابت و سایر دستگاه‌ها و نهادها سلب شود. ۳. هیچ‌یک از نهادها تنظیم‌گر بخشی نتواند مغایر با این قانون یا مصوبات قبل و بعد شورای رقابت در زمینه تسهیل رقابت تصمیمی بگیرد یا اقدامی کند. <p>مرجع تشخیص و حل‌وفصل مغایرت‌ها، شورای رقابت خواهد بود و ترتیبات اجرایی آن با توجه به ملاحظات هر حوزه در اساسنامه نهاد تنظیم‌گر مشخص خواهد شد.</p> <p>ب) ترکیب اعضای نهاد تنظیم‌گر و شرایط انتخاب آنها به‌گونه‌ای است که:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. به‌منظور واگذاری تمام یا بخشی از اختیارات موضوع ماده (۶۱) این قانون، دو نفر از قضات به انتخاب و حکم رئیس قوه قضائیه در ترکیب اعضای نهاد تنظیم‌گر بخشی عضویت داشته باشند. ۲. ترکیب اعضای متشکل از نمایندگان دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، نمایندگان بخش‌های غیردولتی و صاحب‌نظران در حوزه‌های حقوقی و اقتصادی باشند. ۳. الزامات ساختاری مربوط به استقلال نهادها تنظیم‌گر بخشی شامل ترتیباتی است که در مواد (۵۵) و (۵۶) این قانون برای اعضای شورای رقابت ذکر گردیده، برای اعضای نهادها تنظیم‌گر نیز رعایت شوند. ۴. شرایط مندرج در بند «ب» ماده (۵۳) این قانون برای اعضا لحاظ گردد.
<p>۴. در بند «ج» تبصره «۲» نیز ملاحظات مربوط به منابع مالی این نهادها مورد توجه قرار گرفته است که جهت انجام مناسب وظایف نهادها تنظیم‌گر بخشی و جلوگیری از تسخیر آنها لازم است این نهادها از منابع مالی پایدار، کافی و مستقل برخوردار باشند و محل درآمدی آنها تثبیت شود.^۱</p>	<p>موافق</p>	<p>ج) بودجه و اعتبارات نهاد تنظیم‌گر به‌گونه‌ای است که:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. دولت از اشخاص حقوقی تحت تنظیم، عوارضی را دریافت و با رعایت قوانین مربوطه به‌عنوان درآمد اختصاصی هر یک از نهادها تنظیم‌گر اختصاص دهد. میزان این عوارض باید به‌صورت سالانه در لایحه بودجه پیشنهاد شود. ۲. حداقل و حداکثر میزان عوارض مذکور در هر حوزه در اساسنامه نهاد تنظیم‌گر آن بخش تعیین شود.

دلایل توجیهی و ملاحظات	پیشنهاد مرکز	گزارش کمیسیون
<p>در پیشنهاد کمیسیون نسبت به قانون فعلی سه اصلاح عمده صورت گرفته است:</p> <p>اول آنکه در متن پیشنهادی کلیه تصمیمات شورای رقابت قابل تجدیدنظر در هیئت تجدیدنظر خواهد بود درحالی که در قانون فعلی تنها تصمیمات شورای رقابت که به موجب ماده (۶۱) اتخاذ شده، قابل طرح در هیئت تجدیدنظر است و حق تجدیدنظرخواهی درخصوص تصمیمات شورای رقابت که خارج از ماده (۶۱) باشد، وجود ندارد. بنابراین در این پیشنهاد امکان تجدیدنظرخواهی به کلیه تصمیمات شورای رقابت تسری داده شده است. اصلاح دوم این است که تجدیدنظرخواهی بجز احکام شورای رقابت، در مورد احکام سایر نهادهای تنظیم‌گر بخشی نیز برعهده هیئت تجدیدنظر نهاده شده است. اصلاح سوم نیز تصریح عدم امکان نقض آرای هیئت تجدیدنظر توسط دیوان عدالت اداری است که این قسمت نیازمند اصلاح است. زیرا مطابق چارچوب حقوقی کشور احکام اداری قابل تجدیدنظرخواهی در دیوان عدالت اداری هستند و می‌توان احکام قضایی را از شمول تجدیدنظرخواهی دیوان عدالت اداری خارج نمود. احکام قضایی در این قانون موارد موضوع ماده (۶۱) هستند که به دو دلیل زیر قابل حذف از شمول تجدیدنظرخواهی دیوان عدالت اداری هستند. اولاً براساس این قانون احکام قضایی به‌شمار می‌روند. ثانیاً از آنجایی که طبق قسمت «الف» بند «۲» ماده (۶۴) همین قانون، صدور حکم در مورد آنها در هیئت تجدیدنظر منوط به رأی دو نفر از قضات این هیئت (از سه قاضی منصوب از دیوان عالی کشور) است، عملاً فرآیند تجدیدنظرخواهی در مورد آنها توسط این قضات عالی‌رتبه انجام می‌گیرد و به‌نوعی نیاز به بررسی مجدد قضات دیوان عدالت اداری در مورد آنها مرتفع می‌شود.</p> <p>اما لازم به توجه است که در مورد احکام اداری صادره شده (احکام خارج از ماده (۶۱))، که نه در شورای رقابت و نه در هیئت تجدیدنظر، حکم دادن در مورد آنها منوط به حکم قضات نیست، به‌نظر نمی‌رسد بتوان دیوان عدالت اداری را حذف نمود. درواقع براساس پیشنهاد فعلی کمیسیون ممکن است احکام اداری تا پایان فرآیند هیئت تجدیدنظر مورد موافقت قرار گرفته باشد درحالی که توسط تمامی قضات مورد مخالف قرار گرفته باشد. به همین جهت پیشنهاد اصلاح جمله پایانی ارائه شده است.</p>	<p>موافق؛ مشروط به اعمال اصلاح زیر:</p> <p>جمله آخر ماده پیشنهادی به‌شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>«... آرای هیئت تجدیدنظر در مورد تصمیمات موضوع ماده (۶۱) این قانون قابل نقض توسط دیوان عدالت اداری نیست».</p>	<p>ماده (۹) - متن زیر جایگزین ماده (۶۳) قانون می‌شود:</p> <p>ماده (۶۳) - کلیه تصمیمات شورای رقابت و نهادهای تنظیم‌گر بخشی موضوع ماده (۵۹)، ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ به ذی‌نفع، صرفاً قابل تجدیدنظر در هیئت تجدیدنظر موضوع ماده (۶۴) این قانون است. در صورت عدم تجدیدنظرخواهی در مدت یاد شده و همچنین در صورت تأیید تصمیمات شورا در هیئت تجدیدنظر این تصمیمات قطعی هستند. آرای هیئت تجدیدنظر در مورد تصمیمات موضوع این قانون قابل نقض توسط دیوان عدالت اداری نمی‌باشد.</p>